

หลุดจากเก้าอี้นายกฯ ด้วยตกเป็นบุคคลล้มละลาย !

โดย นายปกครอง

การตกเป็น “บุคคลล้มละลาย” ก็คือ บุคคลผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ !

และเมื่อผู้ใดตกเป็นบุคคลล้มละลายตามคำสั่งศาลแล้ว ย่อมมีผลทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เช่น ไม่สามารถทำนิติกรรมใด ๆ ได้ทั้งสิ้น รวมไปถึงธุรกรรมทางการเงิน เช่น การเปิดบัญชีธนาคารการโอนเงิน/ การถอนเงิน โดยจะมีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการและทรัพย์สินทั้งหมดของบุคคลดังกล่าวแทน นอกจากนี้ ยังไม่สามารถเดินทางไปต่างประเทศได้ ไม่สามารถรับราชการหรือเข้ารับราชการอยู่แล้วก็อาจจะต้องออกจากราชการ รวมไปถึงไม่สามารถสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. หรือดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ เฉกเช่น นายกเทศมนตรีหนุ่มรายที่กำลังจะกล่าวถึงต่อไปนี้ครับ ...

เรื่องราวของนายกเทศมนตรีหนุ่ม ซึ่งเป็นผู้ฟ่องคดีในคดีนี้มีอยู่ว่า ... เดิมผู้ฟ่องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีและพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ จากนั้นได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีอีกครั้ง ตามประกาศกรรมการสรรหาแต่งตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น/ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติฯ ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นชุดสุดท้ายที่พ้นจากการดำรงตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ ก่อนวันที่กำหนด และประสงค์จะกลับเข้าดำรงตำแหน่งมารายงานตัวต่อประธานกรรมการสรรหา และให้กลับเข้า ดำรงตำแหน่งได้นับแต่วันที่มีประกาศแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารท้องถิ่น

ต่อมา ผู้ฟ่องคดีตกเป็นบุคคลล้มละลายตามคำสั่งศาลล้มละลายกลาง และผู้ว่าราชการจังหวัดได้มี คำวินิจฉัยว่า ผู้ฟ่องคดีเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามของการสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี **จึงต้องพ้นจากตำแหน่ง โดยผลของกฎหมาย** และมีคำสั่งให้ผู้ฟ่องคดีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ผู้ฟ่องคดีเห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้ว่าฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะแม้ศาลล้มละลายกลางจะได้ พิพากษาให้ผู้ฟ่องคดีเป็นบุคคลล้มละลาย แต่ผู้ว่าฯ ก็ยังมีคำวินิจฉัยให้ผู้ฟ่องคดีพ้นจากตำแหน่ง จนกระทั่งต่อมา ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของผู้ฟ่องคดี ผู้ฟ่องคดีจึงหลุดพ้นจากการล้มละลายและกลับคืนสู่ สถานะเดิม แต่ผู้ว่าฯ กลับมีคำวินิจฉัยให้ผู้ฟ่องคดีพ้นจากตำแหน่งภายหลังจากที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิก การล้มละลายของผู้ฟ่องคดีแล้ว ผู้ฟ่องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ให้ตนพ้นจากตำแหน่ง พร้อมทั้งคืนตำแหน่งและคืนสิทธิประโยชน์ที่ตนควรได้รับด้วย

คดีมีประเด็นพิจารณาว่า ... คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ่องคดี) ที่ให้ผู้ฟ่องคดีพ้นจาก ตำแหน่งนายกเทศมนตรีด้วยเหตุตกเป็นบุคคลล้มละลาย และศาลล้มละลายกลางได้ยกเลิกการเป็นบุคคลล้มละลาย ของผู้ฟ่องคดีแล้ว ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้การเป็นบุคคลล้มละลายถือเป็นลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้บริหารท้องถิ่น โดยศาลได้พิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแล้วเห็นว่า บุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้ง เป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ และประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นการชั่วคราว นั้น ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเงื่อนไขสำคัญในการ เข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อศาลล้มละลายกลางได้มีคำพิพากษาให้ผู้ฟ่องคดีเป็นบุคคลล้มละลาย จึงเป็นกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีของผู้ฟ่องคดีสิ้นสุดลง ซึ่งเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ที่จะสอบสวนและมีคำวินิจฉัยโดยเร็ว ตามมาตรา ๔๘ ๒ ประการวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

เมื่อต่อมา ผู้ว่าฯ ได้มีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ผู้ฟ่องคดีทราบและเปิดโอกาสให้ได้แย้ง แสดงพยานหลักฐาน ซึ่งผู้ฟ่องคดีมิได้โต้แย้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำพิพากษาของศาลล้มละลายกลางที่ให้ผู้ฟ่องคดี เป็นบุคคลล้มละลายดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ฟ่องคดีมีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรี

จึงยอมพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมาย ดังนั้น คำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สำหรับที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่งคำสั่งดังกล่าวกำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเท่านั้น เป็นผู้ใช้อำนาจสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งได้นั้น ศาลเห็นว่า บทบัญญัติที่กล่าวอ้างใช้ในกรณีที่หากตรวจสอบพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นทุจริตต่อหน้าที่หรือหากให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจะเกิดความเสียหายต่อทางราชการหรือท้องถิ่นนั้นอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ส่วนการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในกรณีอื่นซึ่งคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดผู้ใช้อำนาจออกคำสั่งไว้ ย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในกรณีของผู้ฟ้องคดีคือพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะออกคำสั่งได้ อุทธรณ์ในประเด็นนี้ จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีอีกต่อไปนั้น ศาลเห็นว่า การยกเลิกการล้มละลาย ตามมาตรา ๑๓๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีผลเพียงให้ผู้ฟ้องคดีกลับมาใช้อำนาจจัดการทรัพย์สินได้ แต่หาได้มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีและพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายไปแล้ว กลับมาเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นนายกเทศมนตรีแต่อย่างใด อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้เช่นกัน

ดังนั้น คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีด้วยเหตุเป็นบุคคลล้มละลาย จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๒๑/๒๕๖๕)

คดีนี้ ... ถือเป็นข้อเตือนใจที่ต้องพึงระมัดระวังในการดำเนินชีวิตของทุกคนและทุกอาชีพ เพื่อมิให้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งจะมีผลทางกฎหมายที่ตามมาหลายประการ รวมไปถึงการต้องออกจากราชการหรือต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่อันเนื่องจากเป็นหนึ่งในลักษณะต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เช่น ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในกรณีที่ศาลล้มละลายได้สั่งให้บุคคลใดตกเป็นบุคคลล้มละลายแล้ว และตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นลักษณะต้องห้ามและต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายนั้น แม้ว่าต่อมาศาลล้มละลายจะได้มีคำสั่งยกเลิกการตกเป็นบุคคลล้มละลาย ย่อมมีผลเพียงให้ผู้นั้นกลับมาใช้อำนาจจัดการทรัพย์สินของตนได้ แต่ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการพ้นจากตำแหน่งโดยผลของกฎหมายซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ศาลล้มละลายพิพากษาให้ล้มละลายแล้วแต่อย่างใด

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)